

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Virtuális valóság, valós bűnözés: AI-videóval figyelmeztet a NAV

Az illegális dohánytermékek veszélyeire figyelmeztet az AI Summiten bemutatott mesterséges intelligencia segítségével készült klip, amely a cigarettacsempészet világát dolgozza fel Janklovics Péter színművész főszereplésével. A videó célja, hogy innovatív módon hívja fel a figyelmet az illegális dohánykereskedelem egészségügyi és gazdasági veszélyeire, hiszen Magyarországon évente közel 1 milliárd szál adózatlan cigaretta kerül forgalomba. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) 2023 őszén hozta létre az Illegális Dohány Elleni Munkacsoportot (IDEM), amely mostanra komoly eredményeket ért el a feketepiac visszaszorításában.

Az illegális dohánytermékek kereskedelme sokaknak a gyanúsan alacsony árakat jelenti, miközben az ellenőrizetlen alapanyagok és gyártás miatt rendkívül komoly egészségügyi kockázatokat hordoz magában, ráadásul a szervezett bűnözést gazdagítja – hangzott el az IDEM és a Philip Morris Magyarország Kft. (PMHU) közös sajtótájékoztatóján, amelynek az AI Summit adott otthont.

A hatóságok és a legális gyártók világszerte komoly küzdelmet folytatnak a dohánytermékek feketekereskedelme ellen. Dr. Varga Sándor, a NAV pénzügyőr ezredese, az IDEM munkacsoport vezetője elmondta, hogy alapvetően az illegális dohánypiac bővülése, összetevőinek változása generálta azt az igényt, amelynek eredményeként a NAV 2023 őszén létrehozta az Illegális Dohány Elleni Munkacsoportot. A NAV, a munkacsoport, az intézkedései tekintetében mind stratégiai, mind operatív szinten azt helyezte középpontba, hogy az illegális piac változásainak megfelelően az illegális dohánykereskedelem elleni fellépés intézkedéseinek is szükséges a megújulása, megújítása.

Pozsgai Zoltán, a Philip Morris Magyarország Kft. adószabályozási osztályvezetője kiemelte: az illegális dohánytermékeket lassan növekvő volumen, de gyorsan változó szerkezet jellemzi: Magyarországon ma már évente csaknem 1 milliárd szál adózatlan cigaretta kerül forgalomba, aminek a mintegy kétharmada hamisított termék. Nem magyar sajátosság mindez: a KPMG szerint is tovább erősödött 2024-ben az illegális cigarettafogyasztás Európa-szerte. A jelentésben vizsgált 38 európai ország – köztük a 27 EU-tag – összesített cigarettafogyasztása 2024-ben 0,7 százalékkal 521,9 milliárd szálra csökkent, miközben az illegális forrásból származók aránya 0,2 százalékkal 52,2 milliárdra nőtt 2023-hoz képest – ez a teljes piac 10 százalékának felel meg, azaz minden tizedik szál cigaretta illegális forrásból származik.

NAV: földön, vízen, levegőben is aktívak a cigarettacsempészek

Dr. Varga Sándor elmondta, hogy az illegalitás megvalósítása tekintetében több tendenciaváltozás is történt. Az illegális kínálat legnagyobb mértékben az illegális (hamis) cigarettagyártással áll elő. A nyomozási tapasztalatok szerint az illegális gyártás folyamatában a szervezett bűnözés jelenléte jól kimutatható. A szervezett bűnözés koordinálhatja az illegális gyártás infrastruktúráját, a határokon átnyúló szállítást, a raktározást, a bűncselekményből eredő javakhoz kapcsolódó pénzmosási tevékenységet.

Pozsgai Zoltán ezt azzal egészítette ki, hogy az illegális dohánytermékek jelentős mértékben Kelet-Európából származnak, de a drasztikus adóemelések után a nyugati államokban, így például Franciaországban, Hollandiában vagy Nagy-Britanniában is nagy mennyiségben fogyasztják. Évente Európában mintegy 100-130 illegális cigarettagyárat zárnak be.

Viszonyításképp, a NAV számos akciójából csupán az utolsóban is, idén májusban a hatóság 300 munkatársa 41 helyszínen 156 tonna fogyasztási dohányt és 1 millió doboz cigarettát foglalt le, amelyek mintegy 24 milliárd forint értéket képviselnek, de ugyanígy 2000 raklapnyi alapanyag is lefoglalásra került.

Fontos a széleskörű kommunikáció

A két szakember abban is egyetértett, hogy az illegális kínálatot meghatározó kereslet csökkentésében fontos eszköz a tudatos kommunikáció, amely felhívja a fogyasztók figyelmét az ismeretlen eredetű termékek lehetséges egészségügyi és biztonsági kockázataira. Csak így lehet eredményes az illegális dohánytermékekkel szembeni küzdelem, amelynek első, és egyben fontos állomása az IDEM sajtóeseményén bemutatott klip. A produkció érdekessége, hogy mesterséges intelligenciával készült, a cigarettacsempészt – akinek a tündöklését és elkerülhetetlen bukását láthatjuk – Janklovics Péter színész-humorista alakította. A különleges klip háttéréről Kálmán Mátyás vizuálművész és Szabó Levente zeneszerző árult el kulisszatitkokat.

A klip megtekinthető: [Illegálba dal - YouTube](#)

Képek forrása: AI Summit